

Bestuurlijke vernieuwing bij 40 jaar STOWA

Samen innoveren en daardoor mogelijkheden scheppen, zo luidde globaal de titel van het symposium ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de STOWA op 15 september in Amersfoort. Maar de rode draad vormde het gebrek aan bestuurlijke innovatie. Zelfs vice-voorzitter van STOWA Wim Wolthuis gaat uit van een nieuw type waterschapsbestuurder: iemand die over de grens van het eigen belang wil kijken en risico's durft te nemen.

Meiny Prins (de vrouwelijke ondernemer van 2009, directeur van Priva en lid van het Topteam Water) noemde de bestuurlijke innovatie de enige innovatie die de watersector ontbeert. Bestuurders raken verstrikt in de regel- en wetgeving in Nederland. Wat ons land nodig heeft volgens haar zijn nieuwe iconen. "We zakken op de internationale lijst fors. Nederland heeft nog wel een voorsprong op het gebied van efficiënt gebruik van de waterhuishouding."

Prins, die voorstander is van vercommercialisering van kennis, vindt Veolia in Frankrijk hiervan een goed voorbeeld. Ze antwoordde dat op een vraag van Helle van der Roest (DHV). "Maar DHV moet bijvoorbeeld bij een bezoek aan China ook het midden- en kleinbedrijf uit Nederland meenemen. Bij dit soort kleine MKB-bedrijven zit veel kennis over watertechnologie."

Grenzen

Hoe ver willen en kunnen waterschappen gaan met innovaties? Aan de ene kant hebben ze voldoende vrijheid voor samenwerking met bedrijven, mits de waterschappen zich aan hun eigen takenpakket houden. Aan de andere kant mag geld verdiend worden, bijvoorbeeld vanwege de levering van energie bij rwzi's die als energiefabriek gaan fungeren, maar geen winst gemaakt worden. Aldus hoogleraar Annelies Freriks van de Universiteit Utrecht en tevens advocate. Waterschappen moeten volgens haar uitkijken met werkzaamheden die niet noodzakelijk zijn voor het beheer van de waterkwaliteit en veiligheid. "Natuurprojecten zonder direct effect hierop vormen geen taak van een waterschap." Als

Meiny Prins

natuurontwikkeling leidt tot minder verontreiniging, is er geen enkele belemmering.

Energiewinning op een waterzuiveringsinstallatie is volgens hoogleraar Freriks een nog weinig benutte innovatie voor de waterschappen.

Peter Glas (namens de Unie van Waterschappen) noemde het maatschappelijk belang van het werk van de waterschappen het enige wat van belang is, niet de winstmaximalisatie. "Gedwongen door de omstandigheden zoeken de waterschappen hun grenzen momenteel op." Glas vindt de oproep van minister Verhagen in de zogeheten bedrijvenbrief (een reactie op de adviezen van de negen topsectoren, waaronder die van de Topsector Water) aan STOWA, KWR, Stichting RIONED en Wetsus om samen een programma op te stellen, niet verkeerd. Ook het pleidooi van de minister om de waterschappen en drinkwaterbedrijven samen op te laten trekken om mogelijkheden op de buitenlandse markt te zoeken en te benutten, landde in redelijk vruchtbare aarde. Zelf noemde Glas het idee van zijn waterschap om de water- en energiestromen van de intensieve landbouw in Noord-Brabant te gaan behandelen, als voorbeeld van innovatie in de waterschapswereld.

Hans Oosters kwam vervolgens als voorzitter van de STOWA terug op de bestuurlijke vernieuwing. Dat vond ook hij noodzakelijk, maar de rijksoverheid belemmert dat streven momenteel wel, vindt hij.

Een ander streven, naar een steeds compactere overheid, werd minder

Annelies Freriks

De overhandiging van het jubileumboek door Hans Oosters aan Peter Glas.

enthousiast ontvangen door Glas en Oosters. Met name Peter Glas voelt weinig voor de behandeling van vergunningen door slechts één persoon.

Glas ontving daarna van Oosters een eerste exemplaar van het jubileumboek 'Een brug tussen kennis en kunde', geschreven door Geert Vinke.

De samenwerking tussen de waterschappen is tegenwoordig al veel minder vrijblijvend dan vroeger, aldus Douwe Jan Tilkema van Waterschap Veluwe, zeker op het gebied van automatisering. Straks beschikken alle waterschappen over één zuiveringsinformatiesysteem. Tilkema noemde als voorbeelden van innovatie binnen de waterschappen de in aanbouw zijnde Nereda-installatie in Epe, waar veel ruimte bespaard wordt door het zuiveringsslib in korrels om te zetten. Ook het terugwinnen van fosfaat en dit afzetten als kunstmest was volgens hem een goed voorbeeld van een innovatie in de waterschapswereld.

Maarten Ouboter van Waternet bedankte STOWA voor de mogelijkheden die de waterschappen krijgen om goed werk af te leveren. Waternet benut die onder andere door melkveehouderijen in het veenweidegebied rond Amsterdam ruimte te bieden voor uitbreiding als zij akkoord gaan met een hoge waterstand elders in dit gebied.

Foto's: Casper Cammeraat